

BeSafe

**Intrafamiliaal
geweld**

pagina 07

**Alert besturen
met bestuurlijke
handhaving**

pagina 10

**EDS
(h)erkennen**

pagina 13

#59

VOORWOORD

Op een veilig nieuw jaar

De AD Veiligheid & Preventie schiet samen met 2023 opnieuw uit de startblokken. Alle medewerkers van de ADVP zijn klaar om samen met jullie, onze partners, het nieuwe jaar in te duiken en de thema's veiligheid en preventie verder aan te pakken. Uit dit magazine blijkt hoe we blijven inzetten op kennisdeling en de uitwisseling van goede praktijken. Of het nu gaat om voetbalveiligheid, bestuurlijke handhaving, het omgaan met personen met EDS of de aanpak van intrafamiliaal geweld: samen staan we sterker! We kijken er naar uit om samen met jullie ook in 2023 van veiligheid ons werk te maken. De voltallige ADVP-familie wenst de burger, de veiligheidsprofessionals en al haar partners een gelukkig én veilig 2023!

Philip Willekens
Directeur-generaal van de ADVP

WEDERZIJD'S RESPECT

Een veilige voetbalbeleving

Onlangs stelden de Pro League, de Koninklijke Belgische Voetbalbond en de FOD Binnenlandse Zaken het actieplan 'Samen voor veilig voetbal' voor, dat in samenwerking met de politie en de voetbalclubs zal worden uitgevoerd. Dit plan heeft als doel om voetbalwedstrijden in veilige en aangename omstandigheden te laten verlopen. Onder het mom van sfeerbeleving verpesten enkele supporters het voor velen, en berokkenen ze de voetbalwereld imagoschade. Een strengere aanpak van onaanvaardbaar gedrag is daarom noodzakelijk om tot een mentaliteitswijziging te komen en het kwalijk gedrag van enkelingen een halt toe te roepen. Met het actieplan engageren alle betrokken partijen zich om hier samen de schouders onder te zetten.

Eén van de belangrijkste actoren in het voetbalveiligheidsverhaal zijn de voetbalstewards. Met de campagne Wederzijds Respect wil de ADVP het vertrouwen versterken tussen supporters en veiligheidsberoepen. Een relatie met meer

vertrouwen en respect draagt immers bij tot een vermindering van agressie en geweld. BeSafe-Magazine sprak met intern expert Bianca Boeckx van de voetbalcel van de ADVP en voetbalstewards Geert Laenens en Nancy Rasschaert over de problematiek rond de veiligheid in voetbalstadia. ▶

Bianca, welke actoren en veiligheidsprofessionals werken samen om de veiligheid in de voetbalstadia te garanderen?

“We kunnen spreken over een heterogene groep van heel wat mensen. De veiligheidsverantwoordelijke is de verantwoordelijke in het hele verhaal. Deze persoon is namelijk de contactpersoon tussen de stewards, de brandweer, de politie en legt ook de contacten met ons. Daarnaast blijven de stewards de belangrijkste actoren om de veiligheid in het stadion te garanderen, aangezien zij zich op het terrein begeven. Zij staan daarom ook mee centraal in onze campagne Wederzijds Respect. Logisch, aangezien zij steeds oog in oog staan met de voetbalsupporters en de meeste fysieke taken uitvoeren. Vervolgens zijn er ook de SLO's of Safety Liaison Officers die de verbinding verzorgen tussen de clubs, de politie en supporters.”

Wat is de rol van de ADVP hierin?

“Wij zijn als Team Voetbal binnen de ADVP onder andere het aanspreekpunt voor de voetbalclubs en hun actoren. We staan enerzijds mee in voor de uitwerking van het regelgevend kader, werken preventieacties uit en leggen contacten op internationaal niveau met het oog op het verbeteren van de aanpak van voetbalgerelateerd geweld. Anderzijds trachten we om efficiënt in te spelen op de evoluties inzake voetbalveiligheid en waken we erover dat organisatoren van voetbalwedstrijden,

“Het ultieme doel van dit actieplan is om van voetbal terug een gemoedelijk familiegebeuren te maken dat veilig is voor iedereen.”

Bianca Boeckx

Intern expert van de voetbalcel

voornamelijk op de hoogste niveaus, de verplichtingen nakomen die zijn opgelegd middels het wetgevende kader. Dit wordt gerealiseerd door het uitvoeren van advies- en infrastructuurbezoeken en/of wedstrijdcontroles. Gezien onze expertise verstrekken we ook advies aan de Minister bij vragen gerelateerd aan de veiligheid rond voetbalwedstrijden in de brede zin. Een laatste aspect is de afhandeling van de supportersdossiers. Het betreft het bepalen van een sanctie ten aanzien van de supporters die een proces-verbaal hebben opgelopen ten gevolge van hun gedrag tijdens een voetbalwedstrijd.”

Wat houdt het nieuwe actieplan ‘Samen voor veilig voetbal’ in? En wat is de rol van de ADVP hierin?

“Het ultieme doel van dit actieplan is om van voetbal terug een gemoedelijk familiegebeuren te maken dat veilig is voor iedereen. Het is een heel ruim opgevat actieplan waarin enorm veel aan bod komt en waar veel actoren bij betrokken zijn. Met één van de acties uit het actieplan willen we het statuut van de veiligheidsberoepen versterken. Ook wordt via een wetsvoorstel ingezet op het versterken van de toegangscontrole. Dit door het controleren van de conformiteit van het toegangsbewijs door het veiligheidspersoneel. Samen met het KB-ticketbeheer dat organisatoren van voetbalmatches verplicht om tickets op naam te verkopen, moet het wetsvoorstel het mogelijk maken om mensen met een stadionverbod zoveel mogelijk te weren uit onze voetbal-

stadions. Het is zeker niet de bedoeling dat voetbalstewards ‘politie’ foudilles gaan kunnen uitvoeren, wel dat ze de identiteit van de supporters zullen kunnen nagaan. De voorbije maanden was de controle op de camera-systemen van alle profclubs uit 1A en 1B een topprioriteit van de ADVP. Er werd nagegaan of alle camera’s performant waren, duidelijke beelden genereren en/of ze alle wettelijk bepaalde locaties, zoals toegangspoorten en tribunes, goed in beeld brachten. De veiligheidscamera’s zijn namelijk het belangrijkste instrument voor de identificatie en bestraffing van supporters die inbreuken begaan. Al maken de creatievelingen met bivakmutsen en omkleedtrucjes het ons niet steeds even makkelijk (lacht). Maar ook daar denken we verder over na en willen we op termijn trachten op in te spelen.”

Wat is jouw blik op de toekomst wat de veiligheid in voetbalstadia betreft?

“Wij staan open voor tal van creatieve ideeën die van voetbal terug een feest kunnen maken.”

“De clubs stellen dat zij graag nieuwe technologieën willen inzetten in de voetbalstadions. Ik kijk daar alvast naar uit. Vanuit de ADVP zullen wij onze rol blijven spelen in het mee uitstippelen van het evoluerende wettelijk kader, het uitvoeren van de verstrengde controles, het opleggen van zwaardere sancties en de uitrol van hopelijk steeds efficiëntere preventiecampagnes. De ADVP erkent het belang van de stewards en wil zich samen met haar partners, in hoofdzaak de KBVB en de ProLeague, blijven beraden over hoe we hun werkomstandigheden en hun relatie met de supporters kunnen verbeteren. Zowel in het gezamenlijke actieplan ‘Samen voor veilig voetbal’ als in onze campagne Wederzijds Respect spelen de stewards een belangrijke rol. We vinden het ook belangrijk om de stewards een platform te geven waarop zij hun stem kunnen laten horen en willen erover waken dat er naar hen geluisterd wordt. De Dag van de Voetbalsteward is hier een mooi voorbeeld van. Voetbalstewards staan er elke week opnieuw, in weer en wind, vanuit hun passie voor de sport en veelal de club en dit in de hoedanigheid van vrijwilliger. We moeten hen echt koesteren, aangezien jongeren nog amper te overtuigen zijn om steward te worden. Vanuit de voetbalwereld zijn er verschillende nieuwe functionaliteiten voorgesteld zoals het optimaliseren van poorten in de binnenomheining die automatisch en vanop afstand kunnen openen en

sluiten. Dit kan mogelijk een eerste stap zijn om het tekort aan stewards op te vangen en de aanwezige stewards in te zetten daar waar essentieel noodzakelijk, maar zo ver zijn we nog niet. We moeten blijven inzetten op de middelen en de mogelijkheden die we hebben en die het wetgevend kader ons aanbiedt, in dit geval dus de stewards. Daarnaast subsidiëren we ook innovatieve preventieprojecten. Dit jaar staan de thema’s pyro en racisme centraal in ons preventiebeleid. Zo is er bijvoorbeeld een club waar er in de tribune QR-codes aanwezig zijn waarmee uitingen van racisme tijdens de wedstrijd kunnen worden gemeld. Daarnaast lijkt het ons een interessante piste om een sensibiliseringscampagne uit te werken rond de gevaren van het gebruik van pyrotechnische middelen in een voetbalstadion en om te onderzoeken of de mogelijkheid bestaat om mensen die een sanctie oplopen na inbreuken m.b.t. pyro, eens te laten meedraaien in een brandwondencentrum. Wij staan open voor tal van creatieve ideeën die van voetbal terug een feest kunnen maken. Het is altijd positief als de clubs zelf met originele en innovatieve projecten tot bij ons komen. Wij zijn erg dankbaar voor de nauwe samenwerking met de clubs en de stewards via onze ambassadeurs, wat ervoor zorgt dat we kort op de bal kunnen spelen.”

Nancy Rasschaert
Voetbalsteward bij
KAA Gent

Nancy en Geert, wat komt er allemaal kijken bij de functie als voetbalsteward?

Nancy: “Wij hebben de functie van ordehandhaving binnen ‘het kader van steward’. Hiermee bedoel ik dat wij bijvoorbeeld enkel oppervlakkige controles mogen uitoefenen. Dat wil zeggen dat wij niet mogen fouilleren op plekken waar de politie wel mag fouilleren, als je begrijpt wat ik bedoel (lacht). Wij hebben heel wat taken, zoals zorgen dat iedereen op de correcte plaats zit, nooddeuren bewaken, pitch invaders tegenhouden, erop toezien dat er geen verboden zaken binnenkomen enzovoort. Mensen zijn trouwens heel vindingrijk om verboden voorwerpen zoals bivakmutsen of Bengaals vuur het stadion binnen te krijgen (lacht). En dan lees je vaak in de kranten ‘ze hebben weer goed gefouilleerd’, maar er zijn nu eenmaal beperkingen binnen het wettelijk kader van onze functie. Eén van de andere grote struikelpunten als steward is dat het moeilijk is om nieuwe stewards te vinden, wat onder andere te wijten is aan de lage vrijwilligersvergoeding.”

Geert: “Het takenpakket hangt af van de functie die je uitoefent. In dit stadion hebben we voetbalstewards, hoofdstewards, veiligheidschefs, divisiechefs en een commandopost. Globaal gezien staan wij allemaal in voor de veiligheid van het voetbalstadion. Maar evenzeer voor het onthaal en de begeleiding van de supporters. Ikzelf ben hoofdsteward, wat wil zeggen dat ik verantwoordelijk ben voor één bepaalde tribune in het stadion, waar ik dan ook verschillende stewards plaats en (de)brief. Er komt heel wat kijken bij onze vrijwillige functie, steward is namelijk geen officieel erkend beroep en we doen dit voornamelijk uit passie en liefde voor de sport. Je kan alleszins niet leven van de vrijwilligersvergoeding (lacht).”

Hoe ziet een dag als voetbalsteward eruit?

Geert: “In de week van de wedstrijd krijgen we meestal een briefing van de veiligheidschef, die wij dan doorbrieven aan onze stewards. Wij zijn drie uur voor de wedstrijd aanwezig, doen de ticketcontrole en een oppervlakkige fouille. Tijdens de wedstrijd lossen we eventuele problemen op, doen we bepaalde interventies en zorgen we bijvoorbeeld voor een vlotte doorgang voor de hulpdiensten. Achteraf houden we steeds een debriefing.”

“Er komt heel wat kijken bij onze vrijwillige functie, steward is namelijk geen officieel erkend beroep en we doen dit voornamelijk uit passie en liefde voor de sport.”

Geert Laenens

Nancy: “Ook wij zijn drie uur voor aanvang van de wedstrijd aanwezig en doen een sweeping van het stadion. Ook een precontrole, de ontvangst van de pers enzovoort gebeurt vaak al enkele uren voor de match. Per wedstrijd wordt er een draaiboek opgesteld door onze verantwoordelijke, waarin onder andere de verdeling van de stewards per tribune staat vermeld. Bij een Europese of populaire wedstrijd zijn er maar liefst 250 stewards aanwezig.”

Hoe verloopt het contact met de andere veiligheidsberoepen in het stadion?

Geert: “Dat contact verloopt zeer goed op ons niveau. Wij werken goed samen met de politie en andere hulpdiensten. In de commandopost zit de veiligheidsverantwoordelijke die in rechtstreekse contact staat met onder andere de politie, het Rode Kruis, brandweer en andere diensten. De stewards hebben het meeste contact met de spotters die mee in de tribune zitten, wat een zeer aangename samenwerking is!”

“Wij kennen onze supporters en zij kennen ons, dat vergemakkelijkt de situatie wel.”

Nancy Rasschaert

Nancy: “Mensen van de politie en Securitas zijn ook massaal aanwezig. Ook met hen werken wij heel nauw samen. Dankzij de goede samenwerking met alle hulp- en veiligheidsdiensten kunnen wij vlot anticiperen op elke situatie. Zo heeft elke zoneverantwoordelijke een radio waarmee hij in contact staat met de controlepost, die vervolgens contact kan opnemen met de hulpdiensten.”

Hoe verloopt het contact met de voetbalsupporters in het stadion?

Nancy: “Dat contact verloopt vrij vlot. Iedereen heeft een vaste zone waardoor je jouw pappenheimers van die desbetreffende zone ook al wat beter kent en hen daardoor makkelijker kan aanspreken bij wangedrag. Bij onze harde kern is dat vaak iets moeilijker, aangezien zij minder snel luisteren en soms ietwat arrogant kunnen reageren. Wij kennen onze supporters en zij kennen ons, dat vergemakkelijkt de situatie wel.”

Geert: “Je hebt er jammer genoeg nooit de volledige controle over. Ongeacht wat er allemaal gebeurt, is dat bij Anderlecht wel echt een zeer positief contact. Sommige groepen hebben echter hun eigen filosofie over wie de ultra's, de harde kern of 'de gewone supporters' zijn en daar heb je dan weer geen vat op. Maar wat belangrijk is, wij kunnen met hen praten, hoe extreem hun filosofie ook is. Praten help uiteraard niet altijd, want bij een vechtpartij is tussenkomen vaak de enige oplossing. Objectief benaderen is een must, jouw eigen mening doet er namelijk weinig toe wanneer je moet optreden bij een conflict.”

Wat vinden jullie van de campagne Wederzijds Respect en de hernieuwde dialoog die hierrond wordt gecreëerd?

Geert: “Een zeer goed initiatief! Het doel van de campagne is uitstekend en ik hoop zelfs dat deze nog breder getrokken kan worden. De campagne zou een positieve invloed kunnen hebben

op bijvoorbeeld de aanwerving van stewards. Wij vinden moeilijk nieuwe mensen en deze campagne kan bevorderend zijn voor de appreciatie en de passie van dit vrijwilligerswerk.”

Nancy: “Ik vind het een zeer goede campagne! Het idee moet zijn dat supporters respect tonen naar ons toe, en wij naar hen. De naam zegt het eigenlijk zelf (lacht). Daarnaast hoop ik echt dat de campagne iets kan opbrengen naar ons toe; dat iedereen weet wie we zijn, wat we doen en waarom we dit doen. Ons hoofddoel is natuurlijk niet om de supporters lastig te vallen, maar net om onze mooie voetbalsport in goede banen te leiden. Ik sta voor de volle 100% achter de campagne, het is namelijk echt een schitterend initiatief van de ADVP om alle hulp- en veiligheidsdiensten zo in de kijker te plaatsen!”

Geert Laenens
Voetbalsteward bij
RSC Anderlecht

Meer weten over voetbalstewards?
 ● *Sla de bladzijde om!*

Voetbalstewards

Voetbalstewards zijn vrijwilligers die voetbalwedstrijden in goede banen leiden. Niet op het speelveld, maar in het stadion en binnen de perimeter.

HOE HERKEN JE HEN?

Voetbalstewards herken je aan hun fluorescerende bovenkledij met het opschrift 'steward'. Ze dragen een stewardidentificatiekaart bij zich met daarop hun pasfoto.

Opgelet!

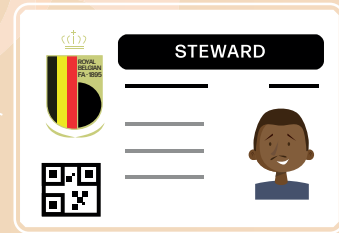
De steward kan de toegang tot de wedstrijd ontzeggen aan bezoekers die zich verzetten tegen de controle, of tegen het in bewaring geven van een niet toegelaten voorwerp.

EEN VOETBALSTEWARD WORDT PRIORITAIR INGEZET VOOR

- 1. Onthaal en begeleiding**
Van toeschouwers, scheidsrechters en staff.
- 2. Ticketcontroles**
- 3. Verzekeren van vlotte doorgang**
Op toegangs- en evacuatiewegen.
- 4. Bemannen van evacuatiepoorten**
- 5. Informeren**
Informeren van toeschouwers en hulpdiensten.
- 6. Controleren**
Op de naleving van het reglement van inwendige orde.
- 7. Inspecteren**
Van het stadion voor en na de wedstrijd.

MAG EEN VOETBALSTEWARD FOUILLEREN?

Ja, dat mag. Het gaat dan om een vrijwillige, oppervlakkige controle van kleding en bagage. Op voorwaarde dat de steward hetzelfde geslacht heeft als de bezoeker, mag die zoeken naar voorwerpen die niet toegelaten zijn tijdens de wedstrijd.

Deze kaart hebben voetbalstewards altijd bij. Hun naam en pasfoto staan hierop, én de voetbalclub waaraan ze verbonden zijn.

WELKE VOORWERPEN ZIJN NIET TOEGELATEN?

Voorwerpen waarvan het binnenbrengen in het stadion het verloop van de wedstrijd kan verstoren, de veiligheid van de toeschouwers in het gedrang kan brengen en de openbare orde verstoren, zijn niet toegelaten.

WAT GEBEURT ER MET NIET TOEGELATEN VOORWERPEN?

Dergelijke voorwerpen kunnen tijdelijk worden bewaard en na de wedstrijd terug worden opgehaald.

Met de campagne Wederzijds Respect zetten we in op verbinding. Verbinding is dé manier om het vertrouwen tussen de burger en de veiligheidsberoepen te verhogen. Een versterking van het vertrouwen zorgt voor meer respect. Om het vertrouwen te versterken is een positieve dialoog onmisbaar. De ultieme boodschap is: wie elkaar beter kent, respecteert elkaar meer.

Impulsproject voor steden en gemeenten inzake de strijd tegen intrafamiliaal geweld

Ten gevolge van de gezondheidscrisis veroorzaakt door COVID, heeft de vorige regering een Taskforce 'kwetsbare groepen' opgericht met een specifiek budget bestemd om maatregelen te kunnen nemen. In het kader van de projectoproep van deze Taskforce heeft de ADVP een projectvoorstel ingediend betreffende een impulsbeleid tegen intrafamiliaal geweld ten aanzien van de steden en gemeenten. We spraken met projectleiders Tessa Schenk en Béatrice Decant over de projectoproep en de rol van de ADVP.

Waarom werd de strijd tegen intrafamiliaal geweld een topprioriteit voor minister Annelies Verlinden?

Béatrice: "Deze prioriteit is eigenlijk niet nieuw. Die bestaat al sinds 1 juli 2016 met de inwerkingtreding in België van het Verdrag van Istanbul. De uitvoering van dit verdrag wordt gecontroleerd door de GREVIO, een groep van onafhankelijke deskundigen, die in het evaluatieverslag over België verschillende aanbevelingen heeft geformuleerd betreffende onder meer de vergemakkelijking van de aangifte van geweld, betere samenwerking met gespecialiseerde hulpdiensten, versterking van de institutionele samenwerking, opleiding en bijscholing van professionals enz. Ondanks dat dit probleem dagelijks wordt aangepakt, zijn er dit jaar al 22 vrouwenmoorden geweest. Via het nationale actieplan tegen gendergeweld, waaraan alle overheidsniveaus deelnemen, willen wij dit aantal verminderen. Het stimuleringsproject tegen huiselijk geweld is een van de vele maatregelen in dit nationale actieplan."

Tessa: "Intrafamiliaal geweld is een zeer actuele problematiek en kent nog veel uitdagingen. Alle aspecten van het complexe fenomeen dienen mee in acht genomen te worden. Er moet ingezet worden op het verhogen van de aangiftebereidheid. Echter, het is dan eveneens belangrijk dat er gewerkt wordt aan het verminderen van de wachtlijsten binnen de hulpverlening

zodat de betrokkenen tijdig adequate hulp kunnen krijgen. Er is nog veel werk aan de winkel, want het maatschappelijke belang is enorm groot. Onze bottomline is namelijk 'elk slachtoffer is er één te veel!'"

Welk project werd daarom op poten gezet en wie kon hieraan deelnemen?

Tessa: "De Taskforce werd het startpunt van ons impulsproject. Tijdens de pandemie werd isolatie namelijk voorgeschreven vanuit de regering en huishoudens waren daardoor op zichzelf aangewezen. Dag in, dag uit tussen vier muren leven, brengt op vlak van intrafamiliaal geweld veel risico's met zich mee. Niet enkel corona maakte het een actueel thema, deze problematiek is helaas altijd actueel. Dankzij de oproep van de Taskforce werd ons project weerhouden en kon er een budget worden vrijgemaakt van maar liefst € 1.500.000, waarmee wij dan 15 projecten konden subsidiëren. Wie hieraan kon deelnemen? De steden en gemeenten. We hebben heel sterk ingezet op de communicatie rond onze projectoproep: we schreven burgemeesters aan en contacteerden provincies en andere instanties. Vervolgens was het aan hen om de denkoefening te maken en een project in te dienen." ◀

"Onze bottomline is 'elk slachtoffer is er één te veel!'"

Béatrice: “De pandemische context zorgde toen inderdaad voor een algemeen bewustzijn van dit probleem. Het doel van het stimuleringsproject was steden en gemeenten die te maken hebben met het probleem van huiselijk geweld te ondersteunen door hen aan te moedigen hun ervaringen te delen.”

Waarop zetten de geselecteerde projecten in grote lijnen in om intrafamiliaal geweld aan te pakken?

Béatrice: “De projectrichtlijnen waren gebaseerd op vier pijlers. Het moest vernieuwend zijn en tegelijk gericht zijn op één of meer van de volgende groepen: slachtoffers, daders, getuigen en/of professionals. Het idee was om de doelgroep te ondersteunen volgens hun behoeften en hen oplossingen te bieden. Het project moest ook de ontwikkeling omvatten van lokale multidisciplinaire netwerken, waarbij wordt samengewerkt met bestaande partijen die reeds rond intrafamiliaal geweld werkzaam zijn zoals de gezondheidssector, de politie en het openbaar ministerie. Dit aangezien wij de nadruk wilden leggen op versterking. Het derde criterium was dat de projecten duurzaam moesten zijn, zodat hun effect op lange termijn zou blijven hangen in de gedachten van de mensen en de gemeenschappen. Ten slotte wilden wij de betrokkenheid van de burgers aanmoedigen.”

Tessa: “Heel wat projecten hebben dezelfde focus, maar toch merken we ook veel eigen specifieke kenmerken

die elk project dan weer uniek maken. We zien bijvoorbeeld projecten die focussen op de begeleiding van daders, anderen zetten dan weer in op de hulpverlening van het hele gezin of focussen op de kinderen. Naast verschillen qua doelgroep, zijn er ook verschillende methodieken die gebruikt worden: focusgroepen, een-op-eengesprekken of andere creatieve methoden. Zo is er bijvoorbeeld een project dat sterk met de culturele sector zal samenwerken om de problematiek bij een zo breed mogelijk publiek bekend te maken. Niet elk project kon daarenboven vertrekken vanuit hetzelfde landschap. In sommige steden heb je bijvoorbeeld al Family Justice Centers of andere overlegstructuren. Dat maakt dat die projecten al meer op andere zaken kunnen inzetten.”

Samenwerking staat centraal in alle projecten. Welke strategieën willen de lokale besturen gebruiken?

Tessa: “We zien de multidisciplinaire overlegstructuren bij alle projecten wel terugkomen. Iedereen probeert naar een soort ketenaanpak te gaan waarin je voor alle betrokkenen een veilige omgeving kan creëren. Het gaat dus niet enkel om het begeleiden van slachtoffers en daders achteraf, maar ook vroegdetectie kan hierin worden meegenomen. Samenwerking is inderdaad de grote lijn in alle projecten, dat maakten we ook duidelijk in onze projectoproep. De projecten moesten inzetten op een samenwerking tussen minstens twee lokale besturen. Zo is er bijvoorbeeld een project waarin maar liefst 16 lokale besturen zijn opgenomen. We willen daarnaast ook overschrijdend werken, dus niet enkel tussen lokale besturen. Samenwerken met hulpverleningsinstanties, het CAW, Family Justice Centers, het OCMW, alsook met de politie en het parket is dus van groot belang binnen alle projecten.”

“Het doel van het stimuleringsproject was steden en gemeenten die te maken hebben met het probleem van huiselijk geweld te ondersteunen door hen aan te moedigen hun ervaringen te delen.”

Béatrice Decant

Hoe ziet de rol van de ADVP eruit op vlak van opvolging en evaluatie?

Béatrice: “Concreet bestond ons werk achter de schermen tot nu toe uit de ontwikkeling van het impulsproject en de opstelling van alle voorschriften daarvoor, de ontwikkeling van de selectie en de bijbehorende communicatie en de ondersteuning van de selectie door de expertenjury. Zodra deze fase was afgerond, konden de proefprojecten effectief van start gaan. De officiële datum van aanvang is 25 oktober 2022, de projecten zullen twee jaar duren.”

Tessa: “De komende twee jaar zullen wij de opvolging voorzien, en dat is voornamelijk in de vorm van ondersteuning. Eveneens bij de evaluatie zullen wij de projecten begeleiden. Enerzijds zullen we terreinbezoeken doen om te zien hoe de projecten lopen en bij te sturen waar nodig. Anderzijds organiseren we ook overlegmomenten met de projectverantwoordelijken van de verschillende projecten. Zo kunnen ze niet alleen bij ons, maar ook bij elkaar te rade gaan.”

Scan de QR-code voor
meer informatie over de
geselecteerde projecten
en de laatste updates
over het impulsproject.

Tessa Schenk
Projectleider

Béatrice: “Onze rol als team zal erin bestaan steun te verlenen, informatie te verstrekken, overleg aan te moedigen en een platform op te zetten dat als een echte databank ter beschikking zal staan van de 15 projecten.”

Wanneer zijn dergelijke projecten voor jullie geslaagd?

Tessa: “Dat is een moeilijke vraag, aangezien succes niet makkelijk is om te meten bij intrafamiliaal geweld. In onze evaluatie met specifieke evaluatieformulieren houden we cijfergegevens bij, maar we willen ook ruimer en kwalitatiever kunnen beoordelen. Een belangrijke slaagfactor is dat de hele keten van intrafamiliaal geweld betrokken wordt. Dat er zoveel mogelijk mensen bereikt kunnen worden, niet alleen slachtoffers en daders maar ook getuigen, professionals en burgers naar sensibilisatie toe.”

Béatrice: “Door projecten die zich onderscheiden met hun toegevoegde waarde uit te lichten en te promoten, willen we nieuwe soortgelijke projecten inspireren.”

Béatrice Decant
Projectleider

BURGEMEESTERS, LOKALE BESTUREN, PARKET
EN ACADEMICI AAN HET WOORD

Alert besturen met bestuurlijke handhaving

Burgemeesters, medewerkers van lokale besturen, politiemedewerkers en academici kwamen op 25 oktober samen in Brussel voor een colloquium. Tijdens dit event wilden we o.a. burgemeesters aan het woord laten over hun praktijkervaringen met de toepassing van de bestuurlijke aanpak op misdaadbesteding op lokaal niveau.

“De gouverneur zou inderdaad de verschillende institutionele niveaus met dezelfde autoriteit en legitimiteit kunnen samenbrengen in een ad hoc-orgaan van strategische aard.”

Denis Mathen
gouverneur van
de provincie Namen

Multidisciplinaire ketenaanpak

De aanpak van ondermijnende criminaliteit is een prioriteit van de federale regering. Dit complex fenomeen vergt een multidisciplinaire ketenaanpak waarbij zowel de bestuurlijke als de strafrechtelijke procedures elkaar aanvullen. De strafrechtelijke aanpak is vooral gericht op het bestraffen van daden nadat ze zich hebben voorgedaan. Daarnaast is het even belangrijk om misdrijven zoveel mogelijk te voorkomen. De bestuurlijke handhaving op lokaal niveau is hierbij van fundamenteel belang.

“Wederzijds vertrouwen moet groeien tussen de gerechtelijke en bestuurlijke overheid om deze samenwerking aan te gaan.”

Liesbeth Masschelein
Substituut-Procurator des
Konings parket Halle-Vilvoorde
en referentiemagistraat
bestuurlijke handhaving

Colloquium bestuurlijke handhaving

Hoe wordt ondermijnende criminaliteit momenteel strafrechtelijk aangepakt? Wat zijn de instrumenten op bestuurlijk vlak? Wat zijn de hindernissen, uitdagingen en opportuniteiten? Waarom is een specifiek wettelijk kader inzake bestuurlijke handhaving noodzakelijk? Dit zijn enkele van de vraagstukken die aan bod kwamen tijdens het colloquium 'Alert besturen met bestuurlijke handhaving'.

“Het regeerakkoord bepaalt dat er een structurele versterking komt van de mogelijkheden van bestuurlijke handhaving via lokale besturen, met respect voor de scheiding der machten.”

Minister van Binnenlandse Zaken Annelies Verlinden
federale regering

“We pleiten voor zoveel mogelijk rechtstreekse toegang voor de lokale besturen tot de informatiebronnen, zodat er steeds kort op de bal kan worden gespeeld.”

Wim Dries
burgemeester van Genk

Criminaliteits-preventieplatform in Genk

Burgemeester Wim Dries vertelde uitgebreid over een nieuw ontwikkeld platform dat werd ontwikkeld in de stad Genk met als doel criminaliteit vroeg op te sporen. Op een kaart van Genk worden alle actieve en niet-actieve ondernemingen weergegeven die een classificatie krijgen op basis van een misdaadscore. De parameters hiervan werden samengesteld door PZ Antwerpen en het parket. Hoe hoger de score, hoe groter de kans dat de onderneming betrokken is bij criminaliteit. Het is de ideale tool om te screenen, dossiers op te bouwen en sectoren in kaart te brengen.

Highsiders in Aat

In Aat introduceerde men ook een platform, Highsiders genaamd. Volgens Burgemeester Bruno Lefèbvre is het doel hiervan in eerste instantie om het fenomeen criminaliteit te actualiseren en informatie uit te wisselen tussen alle betrokken stakeholders uit de provincie Henegouwen. Voorbeelden hiervan zijn magistraten, alle politiezones en de federale politie. Daarnaast is het de bedoeling om best practices te delen en zo optimaal te kunnen coördineren.

“Er wacht helaas geen magisch budget. Er wordt van ons verwacht dat we altijd meer doen met minder of evenveel capaciteit. Daarnaast zijn we misschien te laat wakker. Maar laten we waakzaam blijven om de meest effectieve maatregelen te vinden.”

Bruno Lefèbvre
burgemeester van Aat

Information sharing is the key to success

Meer dan 150 deelnemers kwamen opdagen voor deze bijeenkomst, die door moderator Christophe Deborsu in goede banen werd geleid. Ook Substituut-Procurator Liesbet Masschelein, professor Dirk Van Daele (KU Leuven), onderzoeker François Xavier (U Namur) en gouverneur Denis Mathen (Namen) deelden hun inzichten over deze problematiek. Minister van Binnenlandse Zaken Annelies Verlinden sloot de dag af. ◆

Wat kan je als burger doen om je veiligheid te verhogen als het licht uitgaat?

In de pers verschenen de voorbije maanden berichten over lokale besturen die overwegen om de straatverlichting (gedeeltelijk) uit te schakelen om zo te besparen op hun stijgende energiefactuur. De ADVP geeft alvast enkele tips waarmee de burgers zelf aan de slag kunnen om de veiligheid van zichzelf en hun omgeving te verhogen als straks het licht uitgaat.

Bescherm jezelf!

Maak jezelf zichtbaar op straat

Zorg dat je in het donker gezien wordt. Draag een fluohesje en loopverlichting bij je verplaatsingen te voet en gebruik steeds correct je fietsverlichting.

Pas je route of schema aan

Probeer je verplaatsingen zoveel mogelijk te maken bij daglicht en wanneer de straatverlichting wel nog brandt. Moet je toch later de baan op, verplaats je dan zoveel mogelijk langs drukere plaatsen waar er wel nog verlichting is van bv. huizen, restaurants of winkels.

Verplaats je zoveel mogelijk in groep.

Voel je jezelf niet veilig, probeer je dan zoveel mogelijk in groep te verplaatsen. Vraag aan je vrienden of ze mee gaan wandelen of joggen of doe samen met een buur inkopen.

Bescherm je woning!

Gebruik schrikverlichting

Schrikverlichting zijn lichtbronnen met bewegingssensoren die aanspringen als er iemand in de buurt van je woning komt. Doordat ze beperkt aanstaan, hebben deze lichtbronnen ook maar een beperkte invloed op je eigen energiefactuur.

Doe beroep op een diefstalpreventieadviseur

In heel wat gemeenten kan een specifiek opgeleide politieagent of gemeenteambtenaar gratis bij je thuis langskomen om te bekijken hoe jouw woning beter beveiligd kan worden.

Bescherm je buurt!

Ga 's avonds wat vaker langs bij je eenzame buur

Door een bezoekje te brengen aan eenzame of kwetsbare buren, verhoog je niet enkel de sociale cohesie binnen je wijk maar draag je ook rechtstreeks bij tot het verhogen van het veiligheidsgevoel van je buur.

Word lid van een buurtinformatienetwerk (BIN) of richt er één op

Buurtinformatienetwerken of BINs zijn gereguleerde netwerken waarbij burgers samenwerken met politie en lokale besturen door informatie uit te wisselen. Meer info over BINs kan je vinden op onze website!

HET WAT EN HOE VAN DE INTERDEPARTEMENTALE WERKGROEP MULTIDISCIPLINAIRE INTERVENTIES IN NOODSITUATIES.

EDS herkennen en erkennen

Onder co-voorzitterschap van de ADVP werd een werkgroep opgericht. Deze heeft als doel de verschillende diensten die in aanraking komen met een persoon met het Excited Delirium Syndrome (EDS) op een gestructureerde en uniforme manier te leren samenwerken. Het eerste resultaat is een flowchart die onder hulp- en veiligheidsdiensten werd verdeeld om de aandacht te vestigen op deze problematiek. BeSafe-magazine sprak met projectleider Christel Desmecht en politie-instructeur Rens Serroels uit PZ Het Houtsche over het ontstaan en belang van de flowchart.

Christel, wie zit er eigenlijk in de interdepartementale werkgroep?

“De interdepartementale werkgroep kwam er op initiatief van de Minister van Binnenlandse Zaken, Annelies Verlinden. De verschillende departementen die betrokken zijn bij deze problematiek zijn: FOD Binnenlandse Zaken (waaronder ADVP), de Algemene Directie Civiele Veiligheid, federale en lokale politie, de FOD Volksgezondheid, de FOD Justitie, en UNIA. Op eigen initiatief zetelt ook de Dienst Vreemdelingenzaken in de werkgroep. Iedereen speelt in deze problematiek een rol. Vaak werd er niet of nauwelijks samengewerkt. En net daar wrong het schoentje.”

Hoe ziet de rol van de ADVP eruit?

“De ADVP heeft het voorzitterschap. Zij waakt over de implementatie van een concreet actieplan. Het doel is dat er een degelijke informatie-uitwisseling is tussen alle betrokken diensten. Op dit ogenblik wordt er gewerkt aan een multidisciplinaire opleiding met als doel de samenwerking tussen de hulp- en veiligheidsdiensten te bevorderen en te optimaliseren.”

Christel Desmecht
Projectleider noodsituaties

“Iedereen speelt in deze problematiek een rol. Vaak werd er niet of nauwelijks samengewerkt. En net daar wrong het schoentje.”

Waarom werd deze werkgroep opgericht?

“Naar aanleiding van het overlijden van de heer Kaya, die in een toestand van extreme agitatie tijdens een politie-interventie om het leven kwam, werd de Belgische staat door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens op de vingers getikt. Er werd geëist dat België structurele maatregelen zou treffen om dergelijke incidenten in de toekomst te voorkomen. Hierna is dan de interdepartementale werkgroep in het leven geroepen.”

Wat is het belang van de flowchart?

“Toen de werkgroep voor het eerst samen kwam, hebben al de betrokken partijen, zowel hulp- als veiligheidsdiensten, de kans gekregen hun visie en/of werkwijze in geval van EDS uiteen te zetten. Hieruit bleek dat de politiediensten al enige tijd een opleiding kregen over hoe mensen met EDS benaderd moeten worden. Bij de diensten 112 werd er gewerkt met een protocol op basis waarvan de gepaste medische hulp ter plaatse wordt gestuurd. Van communicatie tussen die verschillende diensten was echter nauwelijks sprake. Daarom werd in eerste instantie gedacht aan een flowchart: een beknopte handleiding van hoe de verschillende diensten op het terrein moeten communiceren met 112 en elkaar.”

Wat zijn de volgende stappen binnen de interdepartementale werkgroep?

“Op dit ogenblik wordt er volop gewerkt aan een multidisciplinaire opleiding. Elke discipline kreeg tot nu toe een monodisciplinaire opleiding over EDS. De volgende stap is dat de verschillende disciplines de werkwijze van de andere disciplines leren kennen en dat er geleerd wordt multidisciplinair na te denken en op te treden. Zo kan er in alle veiligheid samen worden opgetreden wanneer een dergelijk geval zich voordoet en vermijdt men tragische ongevallen.”

Dient er hierrond volgens jou ook bij de burgers meer bewustwording gecreëerd te worden?

“Ik zou het heel nuttig vinden als EDS bij de gewone burger meer gekend is. Wanneer jij of ik een geagiteerde persoon opmerken, denken we al vaak dat het om een dronken of gedrogeerde persoon gaat. We stellen onze eigen

diagnose. Het is belangrijk in dergelijke gevallen de reflex te hebben om de gepaste hulp, in dit geval de diensten en/of de politie, in te roepen en de persoon in kwestie niet aan zijn lot over te laten. Het is ook niet de bedoeling de confrontatie met de persoon in kwestie aan te gaan. Laat dat over aan professionals.”

Personen met EDS vertonen onderstaande kenmerken:

- ◆ Extreem agressief gedrag
- ◆ Lijkt geïntoxiceerd
- ◆ Ongevoelig voor pijn
- ◆ Snelle ademhaling
- ◆ Extreem transpireren
- ◆ Warm aanvoelen
- ◆ Volgt aanwijzingen niet op
- ◆ Buitengewoon sterk
- ◆ Dun gekleed of naakt
- ◆ Wordt niet moe
- ◆ Aangesproken tot fel licht en reflectie
- ◆ ...

Opgelet, niet alle kenmerken zijn altijd tegelijkertijd aanwezig. Hoe meer kenmerken, hoe sterker het vermoeden dat het om EDS gaat.

Rens, kan je wat meer vertellen over jouw ervaringen met personen die kampen met EDS?

“EDS komt in principe niet zo heel vaak voor. Nu er meer bewustwording rond is, zijn er echter veel interventies uit het verleden die we nu wel onder EDS kunnen classificeren. Slechts één maand nadat ik mijn opleiding als brondocent rond dit topic kreeg, was er een geval van EDS. Op een vroege ochtend werd er een bakkerij op stelten gezet door een dame die onze ploeg herkende als frequente druggebruiker. De dame in kwestie was aan het roepen en tieren, dronk enorm veel water, had rare gedragingen en had het glas van

de toonbank losgetrokken. Met twee politieagenten een redelijk kleine dame van rond de 60 kg overmeesteren, leek geen moeilijke opdracht, tot bleek dat ze extreme – en bijna onverklaarbare – krachten had. Uiteindelijk hebben we ze met meer mankracht kunnen overmeesteren en met de combi tot ons cellencomplex kunnen brengen. Eens aangekomen, konden we haar temperatuur meten, die 40 graden aangaf. De dame was ook extreem hard aan het zweten. Ik kon steeds meer symptomen afvinken. “Het gaat hier om EDS.” verkondigde ik aan mijn ploeg. Er werd meteen een ambulance en een MUG opgeroepen, maar enkel de ambulance kwam meteen ter plaatse. Zij hadden geen kennis van EDS en moesten er dus toch een MUG bijroepen. We koelden de vrouw af met lauw water en haalden haar uit de claustrofobische cel. De enige oplossing bij een persoon die kampt met EDS is sederen en afvoeren naar het ziekenhuis. Daarvoor kwam uiteindelijk de MUG ter plaatse. Ik heb enorm veel bewondering voor mijn team dat zonder praktijkervaring zo correct heeft gehandeld. Maar stel dat ik die opleiding niet had gevolgd, wat dan?”

Hoe verliep het contact met andere veiligheidsprofessionals die toen betrokken waren?

“De communicatie verliep stroef. Ten eerste is niet iedereen op de hoogte van het syndroom en ten tweede weten niet alle veiligheidsdiensten van elkaar wat ieders kennis rond EDS is. Bij de dame uit de bakkerij riep ik meteen een ambulance én een MUG op, aangezien EDS-gevallen altijd een kans hebben op plots overlijden. Pas wanneer zowel de politie, 112-calltakers, ambulanciers en artsen kennis hebben van EDS, zal de ernst ervan worden ingezien om snel en juist te handelen.”

“Pas wanneer zowel de politie, 112-calltakers, ambulanciers en artsen kennis hebben van EDS, zal de ernst ervan worden ingezien om snel en juist te handelen.”

Je geeft als brondocent over dit onderwerp les in de politieschool. Wat zijn de belangrijkste lessen die je aan hen meegeeft?

“De belangrijkste les die ik meegeef aan mijn studenten is dat hoe langer de fysieke confrontatie bij de arrestatie duurt, hoe meer die persoon in overdrive gaat en hoe sneller de fysiologische processen in het lichaam versnellen in de negatieve zin. Niet te veel aanraken en wachten op de arts is de boodschap.”

Rens Serroels
Politie-instructeur
en brondocent EDS

Wat is acute agitatie of het Excited Delirium Syndroom (EDS)?

Het gaat om een persoon in crisis met schijnbaar psycho-medische stoornissen die in hoofde van houding, handelingen en gedragingen een onmiddellijk gevaar betekent voor zijn/haar veiligheid en/of die van anderen. Een professionele medische hulpverlening en zorgverstrekking is hierbij uitermate dringend.

Wat is volgens jou het belang van de ontwikkelde flowchart?

“Het belangrijkste is dat we dezelfde taal proberen te spreken onder veiligheidsprofessionals die optreden in dergelijke noodsituaties. Er is nog veel werk, maar de flowchart is een belangrijke grote stap. De flowchart dient multidisciplinair te worden ingezet zodat de afstand tussen de politie en medische diensten verdwijnt. Mijn ultieme droom als docent is dat er een multidisciplinaire opleiding kan plaatsvinden waarin we praktijkervaring kunnen opdoen met alle betrokken instanties.”

Dient er hierrond volgens jou ook bij de burgers meer bewustwording gecreëerd te worden?

“Meer bewustwording is zeker nodig! Als een burger iemand opmerkt op straat die de symptomen vertoont, dan kunnen deze beter herkend en doorgegeven worden bij een noodoproep. Ook bij een interventie kunnen omstanders het afwachend optreden van de politie dan misschien beter begrijpen.”

Noodcentrale

Oproep naar de noodcentrale 112 in geval van acute agitatie

Bel bij voorkeur naar **112** (via de app 112) of naar **101**. Vraag in dat laatste geval om onmiddellijk te worden doorgeschakeld naar 112.

Blijf, indien mogelijk, tijdens de oproep in de nabijheid van het slachtoffer.

24/24, 7/7

Opgelet!

De MUG-arts bepaalt de diagnose en start de behandeling.

ANTWOORD NAUWKEURIG OP DE VRAGEN VAN DE OPERATOREN

1. Lokalisatie

Geef het exacte adres van de plaats van de interventie of, beter nog, gebruik de app 112 zodat directe geolokalisatie mogelijk is.

2. Bilan vitale functies

Bewustzijn
Ademhaling
Circulatie

3. Specifieke vragen

- Agitatie? Agressiviteit?
- Onverstaanbaar?
- Ongestructureerd gedrag?
- Overmatig zweten? Neiging om zich uit te kleden?
- Zogenaamde 'bovenmenselijke' kracht

TIPS voor de beller

1. Bel 112 opnieuw

Wanneer de situatie evolueert.

2. Vermijd nauw en langdurig contact

3. Maak de luchtwegen vrij

Indien nodig en mogelijk.

4. Vermijd om de persoon op de grond te houden

OPVOLGING NOODCENTRALE 112

1. Uitsturen medische middelen

- Via pager/XML
- Klassieke telefoon

Medische middelen worden altijd bepaald op basis van de urgentiegraden die vermeld staan in de Belgische handleiding voor de medische regulatie.

2. Punt eerste bestemming bepalen

3. Radiocoördinatiegroep organiseren (indien gevraagd)

4. Medische versterking sturen (indien gevraagd)

5. Statussen van voertuigen volgen